

Sygn. akt VIII U 541/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił T. C. wysokość emerytury od dnia 1.11.2014r. , na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjęto 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. z lat : 1971-1978, 1981-1990, 1997 . Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 109,01% .

/decyzja k.103-105 akt ZUS/

Od powyższej decyzji odwołanie w dniu 30 stycznia 2015 r. złożył T. C. . W odwołaniu podniósł niezrealizowanie przez ZUS punktu 2 punktu wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19.03.2008r. , nieuwzględnienie kwot deputatu węglowego.

Na rozprawie w dniu 15 czerwca 2015r. wniósł o uwzględnienie deputatu węglowego w okresach zatrudnienia: w Zakładach (...) w N. 1973-1974 i Odlewni (...) - 1977-1979, uwzględnienie wynagrodzeń za lipiec 1975r., wynagrodzeń za 1981r. na podstawie zapisu w legitymacji ubezpieczeniowej .

Pełnomocnik ZUS wniósł o odrzucenie odwołania - w zakresie żądań wnioskodawcy, które były przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w sprawie VIII U 1139/08; w odniesieniu do żądań, związanych z uwzględnieniem deputatów węglowych – wniósł o oddalenie odwołania w tym zakresie.

/odwołanie k. 2, e-protokół rozprawy z dnia 15.06.2015r. k. 22/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 lutego 2015 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k. 3-4 /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

T. C. urodził się (...) Ma średnie wykształcenie zawodowe . Wnioskodawca ożenił się w 1969r. W latach siedemdziesiątych mieszkał w małym domu, ogrzewanym węglem.

/bezsporne/

Na mocy decyzji z dnia 29 marca 2006 r. ZUS przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 14 kwietnia 2006 r. Do ustalenie podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych , wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 106,24%.

/decyzja k. 36 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 18 lipca 2006r. ZUS przeliczył świadczenie wnioskodawcy, uwzględniając dodatkowy okres ubezpieczenia [8.11.1963-15.01.1964r.] oraz przeliczając podstawę wymiaru poprzez zmianę wysokości wynagrodzeń za lata 1980-1983 na podstawie przedstawionych kart wynagrodzeń za lata 1980-1983. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru , obliczony z 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia wyniósł 106,33%

/decyzja k. 62 akt ZUS/

Wyrokiem z dnia 17 maja 2007r. w sprawie IX U 1279/06 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił , zaskarżoną przez wnioskodawcę decyzję ZUS z dnia maja 2006r. i z dnia 18 lipca 2006r. i zobowiązał ZUS do wyliczenia emerytury należnej wnioskodawcy z 20 lat kalendarzowych, z uwzględnieniem okresu od 1980 r, do 1983r., oddalając odwołanie

w pozostałej części. Wyrokiem z dnia 19 marca 2008r. w sprawie III AUa 987/07 Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił, zaskarżony przez wnioskodawcę , wyrok w punkcie I i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi , a organowi rentowemu przekazał do rozpoznania wnioski o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z innych 20 lat ,zawarty w piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2008r.

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2008r. w sprawie IX I (...) Sąd Okręgowy w Łodzi

zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał ZUS do ustalenia wysokości podstawy wymiaru 108,72% , poczynając od dnia 1.04.2006r.

/wyrok Sądu Okręgowego k. 58 akt IX 1279/06, wyrok z dnia 19.03.2008r. k. 124, wyrok w sprawie IX U 1139/08 z dnia 16.03.2008r. k. 138 – akta załączone do akt przedmiotowej sprawy /

Decyzją z dnia 3 października 2008 r. ZUS, wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16.07.2008r. , przeliczył wnioskodawcy wysokość emerytury od dnia 14 kwietnia 2006 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął dochód, stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych , wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1971-1978, 1981-1991, 1997. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 108,72%.

/decyzja k. 75 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił T. C. wysokość emerytury od dnia 1.11.2014r. , na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjęto 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. z lat : 1971-1978, 1981-1990, 1997 . Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 109,01% .

/decyzja k.103-105 akt ZUS/

W okresie od 19.02. 1971 r. do 31.07. 1975 r. wnioskodawca zatrudniony był w Zakładach (...) w N. . Te Zakłady podlegały Ministerstwu Przemysłu Lekkiego i Chemicznego.

/świadczenie pracy k.5 akt ZUS/

W okresie od 1.08.1975r. do 31.05.1990r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie (...) w K. jako mistrz w pełnym wymiarze czasu pracy . Składnikiem jego wynagrodzenia był deputat węglowy w wymiarze 2, 5 tony węgla kamiennego rocznie. Odlewnia (...) podlegała (...) Ciężkiego.

/ akta osobowe, dokumentacja placowa k. 28, układ zbiorowy pracy k. 26/

Wnioskodawca nie dysponuje dokumentami poświadczającymi jego wynagrodzenie w Zakładzie (...) w K. w okresie od 1 sierpnia 1975 r. do 31 grudnia 197 r. **Dokumentacja placowa z okresu od 1.01.1980r i– wskazuje , że składnikiem wynagrodzenia był, wypłacany, deputat węglowy .**

/ akta osobowe, dokumentacja placowa k. 28, /

Cena tony węgla kamiennego w latach 1975-1979 wynosiła 550 zł.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy i w aktach ZUS. Z akt osobowych i placowych wynika jednoznacznie , że deputat węglowy był składnikiem wynagrodzenia i wnioskodawca ten składnik otrzymywał w okresie od 1980r. ponieważ ten składnik jest wyspecyfikowany. **Dokumentacji placowej wnioskodawcy z okresu sprzed**

1980r. brak . Ale Sąd oparł się na Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Metalowego z dnia 1 stycznia 1975r. który uregulował wypłatę tego składnika wynagrodzenia pracownikom w przedsiębiorstwach przemysłowych ,położonych w pozostałych terenach kraju, w mieszkaniu bez centralnego ogrzewania w wysokości 2,5 tony węgla kamiennego rocznie dla pracownika, będącego głową rodziny . Układ został przygotowany przez Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego i Zarząd Główny Związku Zawodowego (...) – i był adresowany dla pracowników przemysłu metalowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie wnioskodawcy jest częściowo uzasadnione.

Zgodnie z **art. 114 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Stosownie zaś do **art. 111 ust 1** wymienionej ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1)** z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2)** z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3)** z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl ust. 2 wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia. Zgodnie z ust 3 podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. obowiązuje od 23 listopada 2011 r. i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak zgodnie z § 20 pkt. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład

Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Orzeczenia Sądu Najwyższego, jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są zgodne co do tego regulacja zawarta w § 20 rozporządzenia wyznacza jedynie kierunek postępowania dowodowego, natomiast nie oznacza, że wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być ustalona w inny sposób tak przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, a nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 1998, Nr 11, poz. 342; wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., sygn. I UK 179/06, niepubl./. W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych kieruje się bowiem regułami dowodzenia określonymi w art. 227 i n. k.p.c, nie jest zaś związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 kpc. Sprawia to, że wysokość uzyskiwanych dochodów może być ustalana wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, które Sąd uznał za celowe i pożądane.

Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych, fakty, mające, dla rozstrzygnięcia sprawy, istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie czy składnikiem wynagrodzenia wnioskodawcy w latach 1973-1975 i 1975-1979 był deputat węglowy.

Wnioskodawca załączył do akt sądowych Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Metalowego z dnia 1.01. (...), w którym uregulowano warunki przyznawania świadczeń innych, niż wynagrodzenie za prace. Ten Układ Zbiorowy Pracy wpisano do rejestru Układów Zbiorowych Pracy 27.01.1975r., a obowiązuje od dnia 1.01.1975r., zatem mógł stanowić podstawę prawną wypłaty – deputatu węglowego tylko od 1.01.1975r., ; **w poprzednich latach – nie, gdyż ten Układ Zbiorowy Pracy nie obowiązywał. Ale to był Układ Zbiorowy dla (...) Metalowego, a, jak wynika z dokonanych ustaleń, w** okresie od 19.02. 1971 r. do 31.07. 1975 r. wnioskodawca zatrudniony był w Zakładach (...) w N., które to Zakłady podlegały Ministerstwu Przemysłu lekkiego i Chemicznego, nie Ministerstwu Przemysłu Ciężkiego. .

Z dokonanych ustaleń wynika, że **składnikiem wynagrodzenia był, wypłacany deputat węglowy - a podstawę do takiego, uprawnionego wniosku była [jest] załączona do akt dokumentacja placowa wnioskodawca z okresu od 1.01.1980r. ,**

Bezsporną jest cena 1 tony węgla kamiennego w latach 1975-1979, która wynosiła 550 złotych . Sąd , w tej kwestii , posiłkował się wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 15.01.2013r. w sprawie III AUa 433/12

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca ożenił się w 1969r. W latach siedemdziesiątych mieszkał w małym domu, ogrzewanym węglem.

Z dokonanych ustaleń wynika, że decyzją z dnia 3.10. 2008 r., ZUS, wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16.07.2008r. , przeliczył wnioskodawcy wysokość emerytury od dnia 14 kwietnia 2006 r. Do ustalenie podstawy wymiaru emerytury ZUS przyjął dochód, stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych , wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. **z lat 1971-1978, 1981-1991, 1997.** Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 108,72%. Wnioskodawcy , do otrzymywanego wynagrodzenia , przysługiwał deputat węglowy w wymiarze ekwiwalentu za 2,5 tony węgla kamiennego rocznie – czyli kwota (...) – rocznie .

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy , w punkcie wyroku, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., przyjął , do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia

wnioskodawcy , wynagrodzenia, stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, które stanowiły podstawę decyzji z dnia 3 października 2008r. , ale z uwzględnieniem ,oprócz wynagrodzeń, które stanowiły podstawy wskaźników za dany rok – **dodatkowego składnika** wynagrodzenia wnioskodawcy w postaci **deputatu węglowego w wysokości 1375 zł.** rocznie za okres od 1.08.1975 do 31.12.1978r.

Na podstawie art. 477 ze Zn. 14 par. 1 k.p.c Sąd Okręgowy oddalił odwołanie w pozostałej części tzn. w zakresie żądania uwzględnienia deputatu węglowego jako składnika wynagrodzenia w latach 1973 do 31.07.1975r. Albowiem – Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Metalowego , który stanowił podstawę prawną wypłaty tego składnika wynagrodzenia , przed 1.01.1975r. nie obowiązywał, a w okresie od 19.02. 1971 r. do 31.07. 1975 r. wnioskodawca zatrudniony był w Zakładach (...) w N. , które nie podlegały Ministerstwu Przemysłu Ciężkiego [tylko Ministerstwu Przemysłu Lekkiego i Chemicznego] , a zatem - w okresie od 1.01. do 31.07..1975r., dla wnioskodawcy jako pracownika resortu – nie przemysłu ciężkiego, brak potwierdzenia , że deputat był wypłacany. Oddalając pozostałe żądania wnioskodawcy, Sąd Okręgowy miał na uwadze prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 16.07.2008r. w sprawie IX U 1139/08, oraz oczywisty fakt, że skoro w aktach osobowych wnioskodawcy znajdują się karty wynagrodzeń z lat 1980-1983 , to one mogą stanowić podstawy wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za dany rok – także sporny 1981, a nie zapis w legitymacji ubezpieczeniowej . Tak orzekł, w cytowanym, prawomocnym wyroku, Sąd Okręgowy w Łodzi i, wyliczony , na podstawie kart wynagrodzeń, jest wyższy niż uprzednio przyjęty przez ZUS wynoszący 106,33%.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, któremu udzielić zgody na wypożyczenie akt rentowych